

Årsredovisning 2023

Hjälpmedelsnämnd-

-gemensam nämnd för
Värmlands kommuner och Region Värmland

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Inledning.....	3
3 Händelser av väsentlig betydelse.....	3
4 Uppföljning av resultatmål	4
4.1 God, jämlik och jämställd hälsa.....	4
4.1.1 God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov	4
4.2 Hållbar organisation	6
4.2.1 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck	6
4.2.2 Hållbar organisation - Respektfulla möten.....	7
4.3 Hållbar organisation - Ekonomi i balans.....	7
5 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	7
6 Nämndanalys	8
7 Internkontroll	8

1 Sammanfattning

Hjälpmedelsnämndens verksamhet har under året återgått till ett nytt normalläge efter pandemi och krigsutbrott som de senaste åren markant påverkat både leveranser och arbets sätt.

Det nya regelverket, förordning om medicintekniska produkter (MDR) påverkar verksamheten markant. Arbetet med att anpassa rutiner och arbets sätt efter regelverket fortgår. För nämndens verksamhet är det framför allt specialanpassningar, spårbarhet, livslängd och kombinationer av hjälpmedel som har tagit mycket fokus. Även verksamhetssystemet Sesam påverkas och utvecklingen av systemet och att fler verksamheter kommer in i systemet har inneburit en stor arbetsbörda.

Resultatmålet bedöms ha uppnåtts för 2023 med det fortsatta undantaget för bedömning inför förskrivning av elektriska rullstolar där väntetiden fortsatt är längre än önskat. Det bör framhållas att nämndens uppdrag för elrullstolar endast gäller upphandling och beslut om gemensamma riktlinjer. Budget för elrullstolar ligger under hälso- och sjukvårdsnämnden.

Det samlade ekonomiska årsresultatet för hjälpmedelsnämnden visar ett underskott på 119 tkr mot budget. Avvikelsen beror till största del på ökade kostnader för sociala avgifter.

2 Inledning

Hjälpmedelsnämnden är en gemensam nämnd för alla kommuner i Värmland och Region Värmland.

Hjälpmedelsnämndens mål är att säkerställa att personer med funktionsnedsättningar får utprovade personliga hjälpmedel som kompenserar helt eller delvis för den nedsatta funktionen. Hjälpmedel ska förskrivas på lika villkor till de som behöver dem, i hela Värmland.

Hjälpmedelsnämnden bidrar till resurseffektivitet genom gemensamma upphandlingar och utbildningsinsatser, samt genom gemensam administration inklusive teknisk beredskap och lagerhållning. I nämndens verksamhet sker omvärldsspaning och erfarenhetsutbyte.

Verksamheten regleras genom:

- *Avtal om samverkan i gemensam hjälpmedelsnämnd (LK/162452)*
- *Reglemente, Hjälpmedelsnämnden i Värmland (HMN/190007).*
- *Styrdokument för förskrivning av hjälpmedel (LK/071922)*
- *Hjälpmedelpolicy (beslutad av Hjälpmedelsnämnden 2015-04-01, reviderad 2019)*
-

3 Händelser av väsentlig betydelse

Översyn finansieringsmodell

Hjälpmedelsnämnden tog under året beslut om att se över finansieringsmodellen för den gemensamma nämndens verksamhet efter önskemål om att införa indexuppräknings. Det preliminära resultatet påvisar att det inte finns konsensus bland huvudmännen att införa indexuppräknings. Arbetet förväntas bli klart under 2024 vilket inkluderar både ställningstagande om indexuppräknings och revidering av både reglemente och avtal för samverkan.

Nya regelverket gällande förordning om medicintekniska produkter (MDR)

Arbetet med att implementera det nya regelverket gällande förordning om medicintekniska produkter (MDR) fortgår. Det påverkar verksamheten då det är resurskrävande att se över och skapa nya rutiner samt att anpassa verksamheten efter regelverket.

4 Uppföljning av resultatmål

Gemensamma regelverk och riktlinjer, förskrivartutbildningar, nätverk och upphandlingar ger förutsättningar för att länets invånare erbjuds en god hjälpmedelsförsörjning på lika villkor.

Hjälpmedelsnämnden har ett resultatmål:

- God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov

4.1 God, jämlik och jämställd hälsa

Nämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att arbeta fram gemensamma riktlinjer för de hjälpmedel som hanteras av nämnden, anordna utbildningar för förskrivare och att administrera gemensamma inköp och upphandlingar med stöd av sortimentsgrupper så att hjälpmedel hanteras och förskrivas på samma premisser i hela regionen.

4.1.1 God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov

4.1.1.1 Upphandlingar

Hjälpmedelsnämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att genomföra gemensamma upphandlingar och inköp.

Hjälpmedelservice deltar i "Sjuklövern" ett samarbete inom sjukvårdsregion Mellansverige.

Samarbetet med de gemensamma upphandlingarna bidrar till bättre upphandlingar, bättre priser och en minskad administrativa belastning för både regionerna och kommunerna.

Indikatorer	Utfall	Mål
Avtal finns inom nämndens alla ansvarsområden	Ja	Ja
<p>Upphandlingar görs enligt planering.</p> <p>Under året har Hjälpmedelsservice varit delaktig i 8 st upphandlingar i samverkan utöver de 2 som avslutats under året. I övriga upphandlingar pågår avtalsvård. Region Värmland är huvudansvarig för 1 av de upphandlingarna som pågår eller har avslutats under året.</p> <p>De 2 upphandlingarna som har avslutats under året har lett till att vi nu har förnyade avtal inom eldrivna rullstolar B3, B4 och B stå samt inom dynor.</p> <p>Inom ramen för Hjälpmedelsnämndens uppdrag är Hjälpmedelsservice delaktiga i 22 + 1 (inkontinens) olika upphandlingar. Samtliga upphandlingar utom de gällande inkontinens resulterar i sjukvårdsregionala avtal. Avtal finns inom nämndens alla ansvarsområden.</p>		

4.1.1.2 Gemensamma riktlinjer

Hjälpmedelsnämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att arbeta fram gemensamma riktlinjer för de hjälpmedel som hanteras av nämnden.

Indikatorer	Utfall	Mål
Riktlinjer finns inom nämndens alla ansvarsområden	Ja	Ja
<p>Riktlinjer går igenom och följs upp ständigt på nätverk för hjälpmedel. Vid uppkomna behov tas nya riktlinjer eller justeringar fram och presenteras för beslut av politiken.</p> <p>Riktlinjer återfinns på Region Värmlands vårdgivarwebb: Vård- och behandling / Hjälpmedel, habilitering och rehabilitering / Hjälpmedelsservice.</p>		

4.1.1.3 Hjälpmedlen ska följa individen.

Varje huvudman köper in och äger sina hjälpmedel som invånarna behöver.

Målet är att hjälpmedlen ska följa individen vid flytt till annan kommun (huvudman). Det innebär att vid flytt från en kommun till en annan tillhörande Värmland kan individen ta med sig sina utprovade hjälpmedel.

Den mottagande kommunen tar över ansvaret för hjälpmedlen.

Indikatorer	Utfall	Mål
Hjälpmedel följer individen	Ja	ja
Gemensam rutin för det finns i Värmland och den är känd hos samtliga huvudmän bland annat genom Nätverket för hjälpmedel.		

4.1.1.4 Erbjudna kompetensutveckling för förskrivare och övrig personal

Nämnden bidrar till god och jämlik hälsa i hela länet bland annat genom att kompetenscentrum anordnar:

- gemensamma utbildningar för förskrivare.
- utbildningar i samband med upphandling av hjälpmedel.
- nätverksträffar för förskrivare och andra medarbetare som arbetar med hjälpmedel.

Indikatorer	Utfall	Mål
Utbildningsaktiviteter inom nämndens ansvarsområden	32	
Det har genomförts 32 utbildningsaktiviteter under 2023. Utbildningen för förskrivare sker fortsatt i både digital och fysisk form. Sammantaget har över 382 personer deltagit i olika utbildningsinsatser till detta tillkommer de som gått den digitala förskrivarutbildningen. Vi ser att det är färre medarbetare som genomfört den digitala förskrivarutbildningen än väntat och efter dialog i riktlinjegrupp kommer de fysiska utbildningarna återupptas så att vi kan säkerställa att samtliga förskrivare har rätt utbildning.		
Genomförda nätverksträffar	25	
Det har genomförts 25 nätverksträffar under 2023. Sammantaget har över 366 personer deltagit på nätverksträffarna.		

4.1.1.5 Svaret för att ha särskild kompetens.

Indikatorer	Utfall	Mål
Teknisk beredskap	13	13
<p><u>Teknisk beredskap för hjälpmedel</u> Hjälp vid akuta nödsituationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förflyttning för att kunna äta och klara toalettbesök. • Lägesförändring i säng eller rullstol vid medicinskt behov. • Ta sig i och ur säng. <p><u>Ärenden år 2023 som är inom kriterierna.</u> Vårdsäng: 5st ärenden Personlyft: 8st ärenden Övrigt:</p>		

4.1.1.6 Svara för lagerhållning och distribution av hjälpmedel

Den gemensamma verksamheten har en viss teknisk beredskap för hjälp vid akuta situationer:

- Förflyttning för att kunna äta och klara toalettbesök
- Lägesförändring i säng eller rullstol vid medicinskt behov
- Ta sig i och ur säng

Indikatorer	Utfall	Mål
Leveranssäkerhet, lagervaror som levereras till beställaren inom 10 dagar	97 %	95 %
Siffrorna har förbättrats som en följd av att vi inte har en pandemi och att våra leverantörer byggt nya flöden för att hantera nya förutsättningar i världen.		
Leveranssäkerhet beställningsvaror som levereras till beställaren inom 10 dagar	80 %	80 %
<p>I beställningsvarorna återfinns både upphandlade och icke-upphandlade hjälpmedel vilket har påverkat leveranstiderna. Det upphandlade sortimentet har fasta leveranstider men när det gäller det icke-upphandlade sortimentet fördröjs ibland leveranserna.</p> <p>Värt att notera är att vissa beställningar läggs med önskemål om senare leverans. Beställningssystemet registrerar även i dessa fall att leveransen tagit längre än tio dagar från beställning.</p> <p>Alla kommuner med undantag för Karlstad och Kristinehamn har ett leveranstillfälle per vecka, Karlstad och Kristinehamn har två. Med fler tillfällen per vecka skulle leveranstiderna kunna reduceras ytterligare.</p> <p>Siffrorna har förbättrats som en följd av att vi inte har en pandemi och att våra leverantörer byggt nya flöden för att hantera nya förutsättningar i världen.</p>		

4.2 Hållbar organisation

4.2.1 Hållbar organisation - Minskat miljöavtryck

4.2.1.1 Minskat miljöavtryck

Hjälpmedelsservice arbetar på flera olika sätt för att minska verksamhetens miljöavtryck.

Indikatorer	Utfall	Mål
Rekonditionering och återanvändning av hjälpmedel		
Hjälpmedel, inklusive batterier, rekonditioneras och återanvänds. Syftet är att minska både kostnader och miljöpåverkan. Om inte hjälpmedlen går att rekonditioneras och återanvändas demonteras dessa och användbara delar sparas för att återbrukas vid behov.		
Källsortering		
Källsortering sker i verksamheten och emballage återanvänds så inget nytt emballage behöver köpas in. Hjälpmedel, inklusive batterier, rekonditioneras och återanvänds. Syftet är att minska både kostnader och miljöpåverkan. Om inte hjälpmedlen går att rekonditioneras och återanvändas demonteras dessa och användbara delar sparas för att återbrukas vid behov.		
Tjänsteresor		
Flertalet möten och utbildningar sker digitalt vilket både sparar tid, resor, miljö och ekonomi. Vid upphandling används digitala möten i de delar som är möjligt för att minska antalet resor.		

4.2.2 Hållbar organisation - Respektfulla möten

4.2.2.1 Kommunikation

Den långsiktiga målsättningen är att alla kommuner och regionen ska vara representerade på samtliga nämndsammanträden. I de fall ordinarie ledamöter inte kan delta ska ersättare i största möjligaste mån ta deras plats.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Närvaro och representation	13,6			17

Utfall beräknas genom:
 Antal huvudmän som är representerade på nämndmöten, kommunerna bedöms vara representerade om en ledamot deltar på mötet endera ordinarie eller ersättare, regionen bedöms vara representerade om tre ledamöter deltar på mötet endera ordinarie eller ersättare.
 Genomsnittsvärde för årets 5 nämndmöten redovisas.
 Utfallet har förbättrats från 11,5 (67,65%) 2022 till 13,6 (80%) 2023.

4.3 Hållbar organisation - Ekonomi i balans

Indikatorer	Nettokostnad Ack	Budget Ack	Avvikelse ack	Kommentar
Nettokostnad mot budget	7 723	7 604	-119	Avvikelse motsvarar -1,6 % jmf budget

Planerad kostnad för 2023 för HMN var 7,604 mnkr. Detta avser direkta kostnader för personal, material, IT, resekostnader och frakt samt indirekta kostnader för sekretariat, lokaler, adm och städ. Nämndens totala kostnader delas lika 50% regionen och 50% fördelat på samtliga kommuner.

Avvikelse mot budget på 119 tkr beror till största del på ökade kostnader för sociala avgifter. Jämfört med föregående år har kostnader för sociala avgifter ökat med ca 200 tkr.

Kostnader	Plan 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Direkta kostnader HMN (personal, material, frakt, resekostnader, IT-system)	6 208	6 327	-119
Indirekta kostnader (sekretariat, lokaler, städ, adm)	1 396	1 396	0
Total kostnad	7 604	7 723	-119

5 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Den gemensamma verksamheten deltar i upphandlingar och olika nätverk vilket bidrar till kompetensutveckling i vardagen. Verksamheten deltar också i utbildningar som leverantörer tillhandahåller och vid behov anordnas utbildningar med externa föreläsare. Till dessa utbildningsinsatser bjuds även regionens och kommuns personal in. Utöver detta anordnar verksamheten utbildningar som säkerställer att både regionens och kommunernas personal har god kompetensutveckling.

6 Nämndanalys

Den gemensamma nämndens uppdrag utgår från totalkostnaden för uppdraget (personal- och övriga verksamhetskostnader). Därutöver tillkommer kostnader för service och administration, men exklusive politikerkostnaderna. Varje huvudman står för sina kostnader för respektive ledamot och ersättare.

Resultatet för helåret visar ett underskott på 119 tkr mot budget. Avvikelsen beror till största del på ökade kostnader för sociala avgifter.

Hjälpmedelsnämnden är en relativt liten nämnd med stor andel fasta kostnader dels för kompetenscentrum, dels för frakt och IT-system. Möjligheten att hantera kostnadsökningar i budget via effektiviseringar är till viss del begränsad. Kostnaderna för kompetenscentrum är ett stöd för hela länet och främjar jämlik vård genom god och jämlik hjälpmedelsförsörjning. Risken är att om detta förändras får detta konsekvenser för både kommunernas- och regionens totala kostnader och skapar oönskad variation i kvaliteten.

7 Internkontroll

Hjälpmedelsnämnden arbetar med internkontroll enligt följande:

- Mätplan, som beskriver indikatorer och prioriterade aktiviteter, vilka bidrar till nämndens mål.
- Lägesrapporter som beskriver helheten och som kompletterar mätplan. Redovisas genom punkten: Information gemensamma verksamhet 2023
- Baserat på verksamhetens lägesrapport redovisas identifierade avvikelser med fördjupningar med analys och åtgärder.
- Delårsrapport efter andra tertiet.
- Årsredovisning efter 2023.

Under 2023 har internkontrollen utökats genom att inkludera fördjupningar av eventuella avvikelser. Avvikelser identifieras i verksamheten, och redovisas tillsammans med både fördjupningar, analys och åtgärder.

Hjälpmedelsnämnden genomförde en workshop med fokus på riskbedömning av måluppfyllelse av nämndens resultatmål. Fyra sammanslagna riskområden identifierades: ekonomi, upphandling, kompetensförsörjning och samarbete varav kompetensförsörjning och ekonomi bedömdes som de största och allvarligaste riskerna. Särskilda aktiviteter kopplade till de identifierade riskområdena planeras genomföras under 2024.